

SLOVENSKI NAROD.

Iskanja vsak dan zvečer, v čimur nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 3 K. Kdor hodi sam po ulici, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 3 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorastopne petit-vrite po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Doplačila se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoliije pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Učitelji v Pulju.

Zborovanje „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Dne 13. t. m. so došli učitelji in učiteljice iz vseh slovenskih pokrajin in iz hrvatske Istre v Pulj, da se udeležijo letošnjega glavnega zborovanja „učiteljskega parlamenta“. Ta se je sklical letos na skrajno periferijo hrvatsko slovenskega ozemlja, kjer sta si laški in germanski življenjski ustvarila mogočno trdnjavo, ob kateri obidje do sedaj zaman butajo slovanski valovi in katera bo morda za vedno ostala jeklen, neodstranljiv klin v narodnem našem telesu.

Udeležba je bila, ako se uvaža, da se zborovanje vrši na najskejnejši jugu onih dežel, katerih učiteljstvo je združeno v „Zavezi“, izredno velika, zlasti je bilo opaziti, da je na to zborovanje došlo precej veliko število stanovsko zavednih učiteljic.

Razume se samo ob sebi, da ni nihče pričakoval v danih razmerah, da se priredi učiteljskemu kak sijajen, oficijalni sprejem, toda tega se je pač vsakdo nadejal, da bodo vsaj voditelji slovanskega življa v Pulju ob prihodu pozdravili slovenske in hrvatske goste.

To pa se ni zgodilo in zaman iščemo vzrokov, čemu se je to opustilo.

Ali so morda vodilni krogi hoteli s tem, da niso smatrali dohajajočega učiteljskega za vrednega niti najmanjšega, še tako hladnega pozdrava, pokazati svojo nevoljo, da „Zavezino“ glasilo, vrli „Učiteljski Tovariš“ daje svobodno besedo tudi onim istrskim učiteljem, ki niso več zadovoljni s postopanjem istrskih političnih voditeljev?

To bi pač ne bilo umestno, niti — pravilno; kazalo bi namreč to le veliko politično tesnosrčnost na eni strani, na drugi strani pa netaktnost proti onemu stanu, ki je v prosvetnem oziru toli za slovenski, kakor za hrvatski narod največjega pomena. Najsi se o delovanju „Zaveze“ sodi kakorkoli, to mora priznati prijatelj ali sovražnik, da tvori v „Zavezi“ organizovano učiteljstvo tako imponujočo moč, da ga mora resno upoštevati

v slovenski in hrvatski javnosti vsak resen politični činitelj.

To se je doslej še vedno storilo in celo slovenski klerikaleci, ki so, kakor je notorično znano, načelni nasprotniki take šole, kakor učiteljstva, uvažujejo to dejstvo in baš ker uvidevajo, da tvori učiteljstvo, organizovano v močno bojno falango, velikansko silo, ga skušajo privabiti na svojo stran z vsemi mogočimi pomočmi, sedaj z grožnjami, sedaj s prilizovanji, dobro vedo, da bi morda lahko zmagali na celi črti, čim bi imeli učiteljstvo na svoji strani.

A istrski voditelji, ki z ogorčenjem zavračajo očitane, da so klerikaleci, nečejo poznati učiteljstva in ga niti ne pozdravijo v svoji sredini, dasi morda še ni nikoli došlo v Pulj naenkrat toliko slovanskih gostov, kakor baš sedaj.

Učiteljstvo je bilo doslej povsodi, kjerkoli je zborovalo, prijazno sprejeto in iskreno pozdravljeno; v Pulju se takih sprejemov ni pričakovalo, še manj pa zahtevalo, nadejalo pa se je preprostega pozdrava ob prihodu s strani vsaj enega ali drugega istrskega veljaka.

Da se to ni zgodilo, ni nikogar razžalilo, bolelo pa je marsikoga in morda se ne motimo, ako trdimo, da je baš ta slučaj mnogo pripomogel, da se je na zborovanju razpravljalo o stvareh, ki so marsikomu neljube.

Dne 13. t. m. je imel samo upravni odbor zaupno sejo, na kateri je določil spored za delegacijo in preciziral posamna poročila za občni zbor.

Zborovanje delegatov.

Delegatje posamnih učiteljskih društev, ki pripadajo „Zavezi“, so se zbrali v ponedeljek v dvorani hotela „Belvedere“. Zborovanje je otvoril predsednik g. L. Jelenec.

V otvoritvenem govoru je naglašal, da imajo delegatje in delegatnje nalogo, da predloži njim upravni odbor in vodstvo „Zaveze“ račun o svojem delovanju in da presodijo, ako se je delovalo v njih smislu in ako se je storilo vse, kar ima biti v napredek

ljudskega šolstva in v dobrobit učiteljskega stanu. Odbor in vodstvo „Zaveze“ pričakuje od njih odkritih besed in resne ter pravične kritike. Delegatje imajo posredovati med „Zavezo“ in „Zavezini“ društvi.

Ta mandat pa ne ugasne s tem zborovanjem, temveč je polnomočen do prihodnje glavne skupščine.

„Zavezina“ društva naj se posvetujejo o predlogih in resolucijah, ki so na dnevnem redu vsakoletne glavne skupščine. Na ta način bi se najlože doseglo harmonično delovanje med „Zavezo“ in njenimi društvi!

Ta društva so priredila tekom leta 143 zborovanj, na katerih je bilo 161 predavanj in razprav.

To je mnogo duševnega dela, ni pa prav, da hodi vsako društvo svoja pota. Naj bi se vse delo spravilo v harmonijo in ne bo izostal uspeh.

O delovanju „Zaveze“ in „Zavezinih“ društev je poročal tajnik g. Dragotin Česenik.

Iz njegovega poročila posnemamo: V „Zavezi“ je sedaj 33 društev. Ta društva imajo 67 častnih, 1696 pravih in 64 podpornih, torej skupaj 1827 članov.

Vsa ta društva in te člane družijo v spaja kolegijalnost, bratska ljubav, svobodna misel in napredek. In zaradi teh jeklenih vezi, ki družijo učiteljstvo, je zaveza močna, trdna in nepremagljiva.

„Zavezino“ vodstvo je imelo v pretekli upravni dobi 5 sej, upravni odbor pa dve.

„Zaveza“ je pozvala vsa društva, naj podpirajo „Zavezine“ liste. Ta poziv je imel uspeh. Število naročnikov je poskočilo.

Z novim 1. 1905. je postal „Učiteljski Tovariš“ tednik, ki vrši sedaj svojo nalogo tako, da sme biti nanj ponosno vse učiteljstvo. V obče napredujeta lista „Učiteljski Tovariš“ in „Zvonček“, nekoliko manje pa „Popotnik“.

Upravni odbor je ukrenil še vse primerno, da dobi učiteljstvo svojo tiskarno.

Med „Zavezo“ in banko „Slavijo“ se je pojavilo radi pogodbe glede učiteljskih zavarovanj nesoglasje, ki je pa

sedaj že poravnano, ker je „Zaveza“ po posebni deputaciji intervenirala v tej zadevi pri ravnatelju g. Ivanu Hribarju.

„Zvezna tiskarna“ v Celju je sporočila „Zavezi“, da je prevzela od Drag. Hribarja tisk „Popotnika“. Vodstvo je nato odgovorilo, da nimata niti g. Hribar niti „Zvezna tiskarna“ kake pravice do „Popotnika“ ter si „Zveza“ pridržuje glede „Popotnika“ vse pravice.

Sedaj se tiska „Popotnik“ še v Celju in sicer za 10% ceneje, kakor preje.

„Hranilnici in posojilnici učiteljskega konvikta“ v Ljubljani je pristopila kot zadržnica „Zaveza“ in 14 učiteljskih društev. Rezervni fond znaša sedaj 380 K 41 v.

Vodstvo se je obrnilo na odbor „Družbe sv. Cirila in Metoda“ z željo, naj se v bodoče kandidira tudi kak učitelj, kar je gotovo upravičeno. Na ta dopis ni družba dala nobenega odgovora.

Proti takšnemu postopanju se mora ngovarjati. Pričakovati je, da bo družba vendarle ustregla upravičeni želji.

Končuje svoj govor je pozivljaj učiteljstvo, naj se v čimnajvečjem številu korporativno ali po deputacijah udeleži odkritja Prešernovega spomenika dne 10. septembra t. l. v Ljubljani.

O tajnikovem poročilu se je vnela dolga, mestoma prav zanimiva debata.

Na predlog g. Likarja se je sklenilo naročiti odboru, da stori vse potrebne korake v to, da si pridobi svojo tiskarno.

G. Perko je predlagal, da naj „Zaveza“ vnovič zahteva od vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, da se voli v odbor „Družbe sv. Cirila in Metoda“ eden učitelj, in naj izreče svoje obžalovanje, da družbeno vodstvo ni dalo „Zavezi“ odgovora. G. Fr. Cvetko pa je predlagal, naj se izreče vodstvu „Družbe sv. Cirila in Metoda“ ogorčenje v tem, da ni smatralo „Zaveze“ za vredno, ji odgovoriti na prošnjo, naj se v prihodnje volijo v vodstvo družbe tudi zastopniki učiteljskega stanu.

Ta zadnji predlog se je sprejel po živahni debati, v kateri se je zlasti naglašalo, da družbo vzdržuje v prvi vrsti

narodna napredna stranka, katere važen član je baš učiteljstvo, da bi se torej vsled tega morala družba pač ozirati na učiteljstvo, in da družbeni zavodi niti v narodnem, niti v pedagoškem oziru ne odgovarjajo zahtevam.

Takisto se je sprejel tudi Perkov predlog, ki ga je prvotno stavil g. Zajc, naj „Zaveza“ intervenira pri kranjskem dež. šol. svetu, da bi se naj letošnja dež. učiteljska konferenca preložila na čas, da bi se učiteljstvu dala prilika, se udeležiti odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani dne 10. septembra t. l.

Nato se je tajnikovo poročilo vzelo z odobravanjem na znanje.

O gnotnem položaju „Zaveze“ je poročal blagajnik g. Luznar.

Iz tega poročila posnemamo:

Društva so vplačala društvenine 516 K 52 h, „Zvonček“ je prispeval 301 K 46 h, „Popotnik“ pa 250 kron. Nagrade so znašale 380 K, uprava pa je stala 183 K 56 h. „Učiteljski Tovariš“, ki ima 867 naročnikov, je imel 1. 1904 6482 K 33 h denarnega prometa. Naročnine se je plačalo 4591 K 42 h, za inserate pa 57 K 20 h. Stroški za tisk so znašali 2068 kron, nagrade pa 996 K 20 h. Od 1. 1901 do 1904 je bilo naročnine na dolgu v celem 9695 K, zdaj znaša terjatev vsled odpisov K 4394 90 „Zvonček“ je imel denarnega prometa 5678 K 30 h. Plačana naročnina za 1. 1904 in za prejšnja leta je znašala 4584 K 45 h. Izplačalo se je tiskarni za tisk 2538 K 20 h, na račun nagrad pa 886 K 22 h. „Zvonček“ ima od svojih naročnikov terjati v celem še 2422 K 61 h v zaostale naročnine. „Zvonček“ ima 1000 naročnikov, „Popotnik“, ki je imel 834 naročnikov, se je plačalo naročnine 3688 K 35 h na dolgu pa je še 931 K 20 h. Tisk listov je stal 809 K 50 h.

Blagajnikovo poročilo se je vzelo na znanje.

Na predlog g. blagajnika Luznarja se je sklenilo, da se letni prispevki „Zavezinih“ članov zvišajo na 50 h za redne, na 25 h pa za podporne člane.

Podtajnik g. J. Šega je poročal o sporedu za glavno skupščino, kakor

LISTEK.

Ljudska veselica.

Na Francoskem je še vedno na vada, da se izvršujejo smrtni obsojbe javno in še vedno je navađa, da se izvršujejo z guillotino, dasi obsoja ves omikani svet ti dve navadi.

Zoper javnost justifikacij se ugovarja, da vplivajo silno slabo na vse gledalce. Mogoče je pač, da taki eksperimenti tega ali onega preplaše in da se po njih prepreči kako grozodejstvo, resnica je pa tudi, da silno posurove gledalce in da vzbude v njih najnižje instinkte. Vzbudi se bestija v človeku — škoda je torej veliko večji, kakor korist.

Proti guillotinanju pa govori humaniteta. Dandanes ni nobenega dvoma več, da človek, kateremu se guillotino odseka glava, tudi po odsekanju živi v polni zavesti vsaj še 70 do 100 sekund.

To je pokazal eksperiment, ki

ga je te dni v Orléansu napravil sodni zdravnik dr. Beurien.

V Orléansu je bil obglavljen roparski morilec Languille. V trenutku, ko je priletela sekira z višine na obsojenčev vrat, je dr. Beurien prijel obsojenca za lase. Sekira je presekal vrat, zdravnik pa je vzdignil glavo in glasno zaklical »Languille! Ali me slišite?«

Sodni uradniki, zdravniki in častniki so trepetaje gledali na odsekano glavo, ki jo je držal dr. Beurien. Naenkrat je vse občinstvo groze zavrnilo. Na glavi so se začele odpirati trepalnice, odprle so se oči in se obrnile na zdravnika s takim nepopisnim izrazom, da je prešinila gledalce groza. V tem pogledu se je videlo, da je odsekana glava še pri polni zavesti, da živi in da zna misliti in razločevati. Čez kakih 15 sekund so se oči zopet zaprle.

Zdravnik je vnovič zaklical: »Languille! Ali me slišite?« In zopet so se odprle oči, zopet tisti pogled, kazoč, da je odsekana glava še pri zavesti in da zna še misliti. Tudi v tretje je zdravnik ponovil

svoj klic, a zdaj se je videlo le, kako se premijeje trepalnice, oči se niso več odprle.

Zdravnik dr. Beurien je poudarjal, da opeševani njegov eksperiment kaže, da je vsak obglavljenec po izvršeni justifikaciji še 70 do 100 sekund pri polni zavesti, da živi, čuti in misli ter je začel zdaj veliko akcijo proti uporabi guillotine.

Kako se pri javnem obglavljenju godi, se je videlo v soboto teden v Demkerqueu na najstrašnejši način.

Dva tolovaja, ki sta umorila ženo nekega ladjarja, sta bila obglavljena. Že več dni pred obglavljenjem so ljudje vprav oblegali sodišče. Po več ur daleč so prišli ljudje, da vidijo obglavljenje. Ko so orožniki gnali obsojenca na javni trg, kjer se je potem izvršilo obglavljenje, je bila gneča tako velika, da so si morali delati z bajoneti pot. Na določenem trgu so bile postavljene klopi in leste za gledalce, ki so radi plačovali po več frankov za tako stojišče, prostor na kakem oknu pa je veljal po dvajset do dvesto frankov. Celo po strehah je bilo vse polno ljudi.

Tik pred odrom je bil pripravljen nekaj »častni sedež« za moža umorjene žene. Ta blaga duša je ponudila 10.000 frankov za reveže, če se mu dovoli, da lastnoročno guillotiniira morilca svoje žene. To se mu sicer ni dovolilo, a pripravil se mu je poseben sedež, da je prav iz bližine gledal, kako se je morilec odsekala glava. In prišel je na to »slavnost« v praznični obleki in lice mu je žarelo veselja, ko je prisostvoval strašotni justifikaciji.

Ko je žvignila kri v zrak in sta padli odsekani glavi v nastavljene jerbaze, tedaj je začelo občinstvo kakor blazno vriskati in ploskati ter bi bilo eko buričnem istrigalo trupli iz rok, da bi ju še dalje mesarilo. Mož na »častnem sedežu« se je spoštljivo odkril in prijazno rekel rablju: Hvala vam čestiti gospod, izborni ste me maščevali.

Med tem vriskanjem in ploskanjem pa sta v kočari krvaveli dve glavi in s strašotnimi pogledi pri polni zavesti gledali to »ljudsko veselico«.

Brat Justin.

(Iz dnevnika samostanskega novica Priobčil Bistričan.)

(Dalje.)

Dne 17. novembra.

Sobota je danes. Spoved imamo in zato čas, da se pripravimo nanjo. Meni pa priprava ni mar, saj tako nimam nič povedati pri spovedi. Obtoževal se vendar ne bom nikoli sem pri molitvi razmišljen, kako si večkrat poželim zlate prostosti. To je spoved stare babnice ne pa človeka, ki mora vendar kolikor toliko biti mož, ali se vsaj pripravljati na to. In vendar zahtevajo spovedovanje takih malenkosti pri nas. Sploh se mi pa zdi ta pogosta spoved in obhajilo tako vsakdanje, da človek ne more imeti nobenega spoštovanja več do teh zakramentov. Čudeži so tudi samo zato tako imenitni, ker se redkokdaj zgodijo. Ko bi se godili vsak dan, pa zgube vso veljavo in privlačnost. Pri nas se zgodi, da gremo po petkrat na teden k obhajilu, kadar se lahko dobe kaki posebni odpustki. A meni se to poha

ga je določil upravni odbor. Delegatje so temu pritrdili.

Na predlog podtajnikov se je določilo, da se prihodnje zborovanje „Zaveze“ skliče o binkošti.

V odbor so se z vzklikom volili gg.: za predsednika Luka Jelenc, za blagajnika Fr. Luznar in za tajnika Dragotin Česnik.

Odborniki za Kranjsko so gg.: Jak. Dimnik, Jur. Režek in Ivan Šega.

Za Štajersko: Arm. Gradišnik, Fr. Kocbek in Fr. Strmšek.

Za Primorsko pa gg. M. Anžlovar, Bergine in Križman.

Za pregledovalce računov so bili izbrani: gđc. Janja Miklavčičeva ter gg. V. Rus in Fr. Rejina.

Pri zadnji točki dnevnega reda „Predlogi in nasveti“ je predlagala gđc. Petrovčičeva, da se naj vsak delegat, kise ne udeleži skupščine, denarno kaznuje. Ta predlog ni prodl.

Takisto se je odklonil tudi nasvet delegata g. Kranjca, naj bi se društvena pravila spremenila v toliko, da bi bila „Zaveza“ primorana zborovati samo vsako drugo leto.

Delegat Iv. Jakše je predlagal, naj „Zaveza“ odločno protestuje proti skrajno netaktnemu vedenju nadzornika Belarja napram rav. Lapajuetu in naj pozove merodajne kroge, da naj napravijo takim slučajem konec enkrat za vselej.

Ta predlog se je po nasvetu g. L. Perkota razširil tudi na nadzornika Dreflaka v Ptuj in se nato soglasno sprejel.

Predsednik se je nato zahvalil uredniku „Učit. Tovariša“ gosp. E. Ganglu za njegovo trudapolno in požrtvovalno delovanje ter mu v znak hvaležnosti izročil krasno zlato uro z dragoceno verižico.

Zborovalci so priredili g. Ganglu vzpričo predsednikovih besed jako lepo ovacijo, ki je glasno pričala, kako velik ugled in splošno priznanje uživa gosp. Gangl med učitelstvom.

Glavno zborovanje.

Glavno zborovanje je otvoril predsednik g. L. Jelenc. Vdrugič zboruje danes „Zaveza“, tako prilično je govoril predsednik, na tleh kršne Istre. V divni Opatiji smo leta 1896. prvič podali bratsko roko hrvatskemu učitelstvu; sklenili smo ž njimi pobratimstvo, ki bi naj nas vezalo v stanovskem ponosu in bratski ljubavi. Zvezda vodnica v skupnem našem delovanju naj bi nam bila: napredek ljudskega šolstva, svobodna šola in svobodomiselnost ter gmočno dobro podprto učitelstvo.

Tej ideji je ostala zvesta „Zaveza“ do danes in s tem programom je tudi prišla v Pulj. Jasen je njen program in čisti so njeni nameni, a vendar jo je zapustil del istrskega učitelstva ter hodi svoja pota.

Morda jim ni bil všeč odpor in boj, ki ga ima „Zaveza“ z drhaljo, ki se zbira v klerikalni stranki, ki nasprotuje v šoli in ki sistematično uničuje sadove novodobne šole, hoteč ohraniti narod v temi in nevednosti.

Tej ideji je ostala zvesta „Zaveza“ do danes in s tem programom je tudi prišla v Pulj. Jasen je njen program in čisti so njeni nameni, a vendar jo je zapustil del istrskega učitelstva ter hodi svoja pota.

Morda jim ni bil všeč odpor in boj, ki ga ima „Zaveza“ z drhaljo, ki se zbira v klerikalni stranki, ki nasprotuje v šoli in ki sistematično uničuje sadove novodobne šole, hoteč ohraniti narod v temi in nevednosti.

Pater Kristof silno hitro govori de jih je več zraven; sam pa momlja kot zajec in zveči besede, da ni nikjer nič; maša njegova traja vselej desno uro, zato pa ima pater gvardijan usmiljenje z ljudmi, in mašuje pater Kristof navadno ob desetih.

Drugače je pa pater Kristof majhen sodu podoben možiček, ki silno veliko gleda na dobre jedi in kuharja vedno hodi spraševati, kaj vse še pride na mizo. Vsak kos mesa z velikega krožnika nese pod nos, ga poduha od vseh strani, dene včasih nazaj, vzame drugega, počenja ravno tiste ceremonije ž njim, nekoliko odreže od njega, da mora servitor po deset minut čakati, predno si njegova milost od vsakega kosa nekaj mesa odreže. Ušen je baje še

sti. Reklo bi se lahko, da poljubljamo biš, ki nas tepe, ako bi hoteli živeti v prijateljstvu s tisto stranko, ki ima pač baje srce za stavkajoče delavce, za delavce na polju ljudske pravice pa ima samo preziranje in brutalno silo. In proti taki stranki bi naj ne vodili boja?

Istrsko učitelstvo se naj ne vara, tudi v Istri je doma klerikalizem, toda ta klerikalizem je še povišen in ne nastopa agresivno, ker še ne najde doma odpora. Ali ni tisti v klerikalnem taboru, ki lese pod plašč nadutega gromovnika dr. Šusteršiča in pobira stopinje za najbolj neznačajnim politikom, kar jih nosi slovenski svet, za Šukljeto. Ali ne podpirajo moralno in gmočno istrski provokatorji najstrupenejšega sovražnika slovenskega in hrvatskega učitelstva?

Naj o tem premišljujejo istrski učitelji in po tem uravnajo svojo delovanje.

Tužni časi so nastopili za učitelstvo, zakaj osamljeno stoji v svojem težkem boju in odnikoder mu ne dojde pomoč. Toda obupati mu ni treba! Naj si vsjoji svobodomiselnost in napredno ljudstvo. S pomočjo tako vzgojenega ljudstva bo učitelstvo lahko strlo črni klerikalizem in mu istrsko izžela dragoceni zaklad — našo šolo.

Takrat pa se bodo razgrnile goste črne meglice klerikalizma in zasijalo bode preko naših pokrajin svetlo solnce svobode in napredka. In takrat bo napočil čas, ko bo učitelstvo s ponosom smelo vzklikniti: Narod smo privedli iz teme k luči, iz boja k zmagi.

Ko je govornik končal svoj govor, so zagrmeli viharini živio-klicei, zborovalci so burno ploskali in glasno pritrdjevali govornikovim izvajanjem.

O prvi točki dnevnega reda »Opeticiji na drž. zbor za izboljšanje gmočnega položaja ljudskega učitelstva« je poročal g. Pavel Plesničar, nadučitelj v Marezigah pri Kopru; po obširnem in temeljitom utemeljevanju je predlagal te-le resolucije:

1. Vodstvo »Zaveze« naj stopi novič v zvezo z vsemi avstrijskimi zavezami, da se reši še enkrat prede vprašanje glede službenih prejemkov ljudskega učitelstva;

2. »Zaveza« naj deluje z vsemi močmi na to, da odpošljejo vse zaveze v najkrajšem času enotne peticije na drž. zbor glede uravnave plač ljudskošolskega učitelstva, v katerih naj se posebno poudarja, da se § 55 drž. ljudsk. zak. z dne 14. maja 1899. temeljito razjasni oziroma popolni tako, da bodo vsi dež. zbori na jasnem glede službenih prejemkov ljudskošolskega učitelstva, da bodo ti prejemki v resnici odgovarjali duhu imenovanega § 55, oziroma XI., X. in IX. plačilnemu razredu drž. uradnikov.

Ti resoluciji ste se sprejeli soglasno z dostavkom, da se naj do-

loži kot maksimum 25 ušnih ur na teden (predlag. g. L. Perko) in da se naj tudi ljudskošolskemu učitelstvu skrši službena doba na 30 let (predlag. g. Zajc).

Kot drugi je govoril, navdušeno pozdravljen, g. prof. dr. Fran Ilčič o »Početkih slovenskega šolstva v jožefinski dobi.« Predavanje je bilo dovršeno lepo; radi nedostajanja prostora podajamo tu samo glavne misli:

Do časov cesarja Jožefa avstrijskega slovenska Istra ni imela niti ene šole niti ene šolske knjige. — Prvi je na tem polju deloval Fran Nikola Peršič (1748—1802) iz Lovrana, kanonik ljubljanski in nazadnje prošt novomeški. — Peršič je bil skrajno jožefinskega mišljenja, občjevatelj cesarja Jožefa in nadškofa Brigide. — Pri svojem delu se je premalo oziral na faktilno kulturno stanje takratne Istre in Dolenjske, gradil je od zgoraj, zato je končno padel. — Pedagoški pravilno pa je postopal, uvažujoč pri svojem delu narodnost in zato je njegovo delovanje velikega pomena.

Burnega ploskanja in navdušenih živio-klicev kar ni hotelo biti konca, ko je govornik končal svoja predavanja; z vseh strani se mu je čestitalo in ko se je predsednik Jelenc zahvalil govorniku na izrednem užitku, ki ga je podal slušateljem s svojim izbornim predavanjem, mu je priredilo učitelstvo presrčno ovacijo, dokaz, da njegov govor ni samo izredno ugajal, marveč da uživa gosp. profesor, ki se čuti takorekoč soli darnega ljudskošolskega učitelstva, med zborovalci največje simpatije.

»O odpravi krajevnega plačilnega sistema v Istri« je poročal g. Miroslav Anžlovar, učitelj v Boljuncu.

Govornik je predlagal to-le resolucijo: Učitelstvo, zbrano na zborovanju »Zaveze« obsoja obstoječi krajevni plačilni sistem v Istri kot krivičen, škodljiv in poguben za istrsko učitelstvo, smatra krajevne doklade radi neenakomernosti razdelitve za neprimerne, priporoča merodajnim faktorjem, da se odpravi krajevni plačilni sistem in se uvede osebni plačilni sistem po službenih letih, ter naroča »Zavezi«, da v tem oziru stori vse potrebno. — Ta resolucija je bila sprejeta soglasno.

O hrvatskem in slovenskem šolstvu je poročal v vrlo hrabro in zanimivo sestavljenem govoru gospod Ivan Šega, učitelj v Šmartnem. Predlagal je te-le resolucije:

1. Slovensko in istrsko-hrvaško učitelstvo, zbrano v Pulju na glavni skupščini »Zaveze« protestuje proti nezakonitemu postopanju laške gospodovalne stranke glede ljudskega šolstva hrvatskega in slovenskega naroda v Istri;

2. zahteva od c. kr. vlade pravično uravnavo hrvaškega in slovenskega ljudskega kakor tudi srednjega šolstva;

kriva, česar jim ne morem oporekati, da bi se bili popolnoma motili. Tudi jaz sem se smejal, brat Demeter je pa imel večje usmiljenje ž njim in ga pobiral. Ko je pater Kristof vstal, dregnil je mene s komolecem med rebra in sarentačil: »Naprej, vi narodneži!« Psalm je bil pretrgan in dosti ni manjkalo, da tudi ne pluviale. Velel tega me pater Kristof ni pogledal par dni, proti patru gvardijanu je pa izrasil gori omenjeno prošnjo.

Pater Kristof prav rad noslja. Tabakiro ima skoraj smerom v roki in ponuja iz dobrohotnosti tobaka zdaj temu zdaj onemu. Nekoč pa pride imeniten gospod k njemu in mu s cigaro zakadi sobo. To ga je strašno jezilo, ker tobakovega dima ni mogel prenašati. Popoldne pride v obednico, ko smo novici ravno za večerjo pripravljali in pove meni, kaj se mu je zgodilo ter me poprosi, da bi mu slupil debelo jabolko, katero je s seboj prinesel, da bi potem s olupki pokadil sobo. Za trud naj bo jabolko moje.

3. naroča vodstvu »Zaveze«, da poda slovenskim klubom avstrijskega državnega zbora jasno sliko vsega istrskega šolstva s zahtevo, da naj smatrajo to vprašanje kakor glavno točko slovenske vsajemnosti.

Občni zbor je sprejel soglasno vse točke predlagane resolucije.

Pri zadnji točki se je oglasil k besedi istrski hrvatski učitelj gospod Rajičič. Te znamenite skupščine se je udeležilo brez dvoma, je rekel govornik, premalo hrvatskega učitelstva. Kje je učiteljsko društvo »Prosvjeta«, kje so drugi istrski tovariši? Ostali so doma. Zakaj? Temu je krivo malo nesporazumljenje, ki je nastalo med »Zavezo« in večino istrskih narodnih učiteljev. To nesporazumljenje je treba odstraniti, to pa je mogoče samo na ta način, ako se temeljito pojasne istrske razmere, ki so popolnoma drugačne, kakor na Kranjskem.

V Istri ni nobene hrvatske klerikalne stranke, tu bijejo samo narodno čuteči Hrvati obupen boj proti sovražnemu nasilstvu. Vsi ti narodni boritelji so združeni v tej narodni stranki, v kateri se nahajajo tudi hrvatski učitelji kot enakopravni njeni člani. Zato ni resnična trditev, da se hrvatsko učitelstvo v Istri zatira s strani narodnih voditeljev in da se ga sili k slepi in brezpogojni pokorščini. Učitelji so v narodni organizaciji prav tako upoštevan faktor, kakor vsak drugi narodno čuteč element. To so hrvatski učitelji doslej vpoštevali, zato je vladala med njimi lepa sloga in sporazumljenje. Toda pojavili so se med njim elementi, ki hočejo preiti v laško stranko, in ti skušajo razbiti slogo med učitelstvom in drugimi narodnimi sloji; ti ljudje pa niso pošteni, marveč plačani agenti laške stranke, ki glasujejo raje z laško, nego z rodno hrvatsko stranko. Kot sredstvo v to jim je služil »Učiteljski Tovariš«, ki se je dal speljati od njih, da je sprejel njihove hujskajoče članke. To je bila velika hiba, da se je v okrilje »Zaveze« sprejelo elemente, ki ne spadajo v njo, ker se s tem odbilo druge istrske hrvatske učitelje.

Naj se v bodoče ne sprejema v »Učiteljskega Tovariša« dopisov onih ljudi in vrnila se bode zopet sloga in v »Zavezo« bodo zopet stopila hrvatska istrska učiteljska društva.

Rajičiču je odgovarjal istrski učitelj g. Zec. Govor g. Rajičiča, je rekel, je bil naperjen očitno proti meni, kateremu se je indirektno celo očitano narodno izdajstvo. Komur se očita tako težka pregreha, se mu mora tudi dati prilika, da se lahko brani.

Pojasniti mi je pred vsem svojo postopanje pri zadnjih občinskih volitvah v Pulju.

Hrvatska stranka je postavila v III in II razredu svoje kandidate, v I. razredu pa ne. V I. razredu sem volil tudi jaz in sicer kandidate z mernejše laške stranke. Zato se me sedaj dolži narodnega izdajal-

V stiski vsakemu rad pomagam, zato sem se presej spravil na delo, pri katerem sem imel tako zagotovljeno plačilo.

Ves čas, dokler sem lupil, je godrnjal pater Kristof, da je nad vse čudno, da morejo ljudje te smrdljive cigare v ustih nositi in okuževati zrak; da je to greh, ker Bog nam je dal zdrav vdah, kadilo mu pa pri mešavajo strupeno tvarino; on da takih ljudi kar videti ne more; mari naj bi jemljili v usta dejal, ne pa tistega smrdljivega klinca.

Potrpešljivo sem poslušal to jeremijado. Ko pa olupim, rečem:

»Kajenje je res nesnosno za maršikoga; a desetkrat grše je še noslanje; taki ljudje so navadno vsem soprni!«

Kakor bi mu bil gorečo cigaro pomolil pod nos, pobral je hitro olupke, odšel in par dni rivec kahal.

Tudi dar prorokovanja čuti v sebi. Meni je napovedal, da bom dočkal osemdeseto leto, bratu Viljemu pa, da bo trikrat provincijal.

(Dalje prih.)

stva. Voditelji hrvatske stranke n. pr. dr. Laginja, dr. Zec in itd. pa so glasovali v istem razredu za radikalno laško stranko, a ti seveda niso izdajalec.

Povedal sem jim že to, a oni ne dajo pojasnila, zakaj sem izdajica jaz, oni pa so pošteni rodoljubi. Vprašam sedaj, zakaj tega ne pojasne? (Klici: Tako je!)

Dosedaj je res v Istri samo ena hrvatska stranka, toda s tem še ni rečeno, da bi ne bilo v deželi klerikalizma, kakor nekateri zatrjujejo. V naši deželi vlada res med Hrvati sloga, toda taka sloga, v kateri pod plaščem narodnosti vlada prešerni klerikalizem, to pa je mogoče samo zbog tega, ker ni nikakega odpora, še manje pa boja proti temu.

Klerikalizem zatira in davi predvsem naše šolstvo in učitelstvo.

To je dokazana stvar, ki je ne more nihče ugovarjati. Navajam tu samo nekaj dejstev iz zadnjega časa, ki izpričujejo to.

V rokah imam na pr. odlok okr. šol. sveta, s katerim se ukazuje učitelstvu, da se mora udeleževati verskih vaj skupaj s šolsko mladino, k da to določi katehet. Ali ni vidno iz tega odloka klerikalno kopito.

O poslancu Spinčiču se zatrjuje, da ni klerikalec, ampak pošten narodni mož.

Navesti hočem samo en slučaj, ki bo morda pokazal g. poslancu v drugi luči.

Neki istrski učitelj, navdušen Hrvat, se je sprl s svojim popom, ki je bil zagrizen Lahon. Pop ga je tožil na šolsko oblast in ga spravil v disciplinarno preiskavo in kazen.

Učitelj se je obrnil na Spinčiča in ga prosil, da bi posredoval pri vladi njemu v prilog. Toda Spinčič mu je odgovoril, da ne more posredovati in mu je obenem nasvetoval, naj v bodoče obzirneje postopa proti popom.

Sicer pa, ako Spinčič ni klerikalec, zakaj sedi v klubu dr. Šusteršiča, ki je napovedal učitelstvu boj na življenje in smrt. (Viharno odobravanje. Klici: »Tako je!« Spinčič se naj pokaže junaka in naj zapusti lepi klub, potem bodedo verjeli, da ni klerikalec!)

Ko je bil Spinčič v nevarnosti, da izgubi mandat, je hodil okrog učitelstva in mu obljuboval, da se bo z vsemi silami zavzel za to, da se zboljša učitelstvu bedno njegovo stanje. Kasneje je res volil v dež. zbor tozadevni predlog, ki bi pa bil, ako bi bil sprejet, faktilno položaj učitelstva vobče samo poslabšal.

Govornik je omenil še nekatere druge podrobnosti in končal približno tako-le: »Govoril sem in navedel sem razloge za svoje dejanje in delovanje. Sedaj sodite! Lahko me izključite iz društva, v vaših rokah je to in jaz se bom uklenuil, dobro vedo, da se žrtvujem in trpim za plemenito idejo. (Ploskanje in viharna odobravanja; silen hrup po vsej dvorani.) Hrv. učitelj g. Matelič je v tem hipu stopil na stol in si izvojeval po daljšem trudu besedo. Napadal je z vso vehemenco Zeca in ga imenoval naravnost narodnega izdajalca, ki je volil z Lahji, ki govori s svojo ženo laško in vzgojuje svoje otroke v laškem duhu.

Goriški učitelj g. Urbančič je pozval Hrvate naj pojasne, ako je res, da so dr. Laginja & drug. glasovali za ital. radikalno stranko v I. vol. razredu. Na to vprašanje je odgovarjal g. Jelenc, ki je priznal, da se je to zgodilo iz taktičnih razlogov in da so to stranko tvorili uradniki in drugi boljši elementi.

G. Zec je zavračal Mateličeve napade naglašajoč, da je bil in je še rodoljub Hrvat, ki vzgaja svoje otroke v hrvatskem duhu, s svojo ženo pa mora govoriti laško, ker ne ume hrvatsko. Proti narodnosti se je on prav toliko pregrešil, kakor dr. Laginja in drugi.

Ko je gosp. Rajičič še pozval »Zavezo«, naj voli med Zecom in drugimi hrvatskimi učitelji, se je dvignil ob splošni napetosti g. Eng. Gangl

(Dalje v prilogi.)

Pri tej debati — je rekel — se je omenjalo tudi „Učiteljskega Tovarša“, čigar urednik sem jaz. Vzpričo tega se mi zdi potrebno izjaviti, da stojim na liberalnem stališču, da je dati vsakemu učitelju svobodno besedo, ako se ga neče moralno ubiti. A tudi zase zahtevam pri urejevanju lista toliko svobode, da smem samostojno misliti.

Kar se tiče istrskih razmer, ki se res bistveno razločujejo od kranjskih, pa spominjam na narodni rek: „Povej, s kom se družiš, in povem ti, kdo si.“ (Viharno ploskanje pri izven „Zavezo“ stojičih Hrvatih. — Gangl nadaljuje svoj govor, obrnen proti njim.) Gospoda, ali ne čutite, da ploskate v pogibelj Spinčiču?! (Več minut trajajoče pritrdjevanje in ploskanje.) Onemu Spinčiču, ki se druží s onim proslulim Šusteršičem, ki je rekel, naj si učitelji numerirajo kosti, in zatrdjeval, da so šolska poslopja palače, v katerih žre brezverski učitelji narodno premoženje. Spinčič sedi v istem klubu s človekom, ki pravi, da je učiteljstvo treba izstradati (Burni klici) in ki hujša nevedno ljudstvo na brezobzirni boj proti učiteljstvu, ki ni zakrivilo ničesar drugega, kakor da brani svojo kožo in poštrenovalno deluje na prosvetnem polju za napredek in izobrazbo slovenskega ljudstva? Ako je Spinčič res prijatelj učiteljstva, potem ne sme sedeti v enem klubu s takim človekom! Naj nam Spinčič dejansko pokaže svojo naklonjenost in naj zapusti dosedanje svojo družbo.

Govornik je nato predlagal tole resolucijo:

Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev, zbrana pri svojem glavnem zborovanju v Pulju, priznava potrebo preosnove in podpore istrskega šolstva in zlasti temeljite in nujne regulacije učiteljskih plač. Da se to dvoje dožene čimprej, naj ostavijo tisti poslanci, ki jim bije srce za narodovo bodočnost in za povzdigo njegove kulture, takozvani Šusteršičev klub v drž. zboru, da tako dobe za narodno delo proste roke in dokažejo, da so v resnici prijatelji šolstva in učiteljstva.

Resolucija je bila po kratki debati med splošnim navdušenjem sprejeta z ogromno večino.

Ker se ni nikdo oglasil za besedo, je predsednik zaključil to pomenljivo in zanimivo zborovanje.

Po zborovanju je bil banket v hotelu „Belvedere.“ Vrsto napitnic je otvoril g. E. Gangl, ki je v prekrasnih besedah napil kršni Istri in istrskemu učiteljstvu. G. R. Rajičič se je opravičeval glede sprejema in nazdravljal slovenskemu učiteljstvu. Gosp. Ferljuga je imel dovitepen govor, v katerem se je spominjal vseh možnih učit. prijateljev in neprijateljev. G. Likar je napil slov. in hrv. narodu, g. Urbančič gg. Jelencu, Česniku in Luznarju, ki že 10 let uspešno vodijo „Zavezo“, g. Jelenc pa slov. in hrv.-istrskim učiteljem.

„Zaveza“ je došlo mnogo brzojavnih pozdravov, ki jih je pred sklepom banketa prečital g. Ferljuga.

Po banketu je učiteljstvo izletelo na dveh tenderjih, ki mu jih je dal na prosto razpolago admiralat, na otok Brione.

Vojna ali mir?

Z mandžurskega bojišča.

Angleški viri poročajo, da ima maršal Ojama izdelane operacijske načrte ter čaka le na značenje, da so mirovna pogajanja prekinjena, nakar začne takoj z napadom.

General Linevič je brzojavil 13. t. m. v Petrograd: Japonci, ki so začeli 11. t. m. z ofenzivo proti Jandylinovim predstražam, so bili zvečer odbiti, ne da bi bili predstraže dosegli. Včeraj smo zapazili novo prodiranje Japoncev ob mandarinski cesti, kakor tudi zapadno te ceste in vzhodno železnice. V prvih dveh smereh so Japonci dosegli prednje straže na severni strani doline, toda ob 11. uri dopoldne smo jih odbili. Japonske čete, ki so prodirale zapadno železnice, so morale še poprej bežati nazaj. Kozaki so jih podili do njihovih prvotnih pozicij.

Iz Tokija se poroča, da se Rusi umikajo nazaj preko

reke Tumen, ker se hočejo izogniti bitki v severni Koreji.

Linevič proti miru.

Dne 13. t. m. je general Linevič brzojavil carju. V brzojavki opozarja, da so Japonci opešali, dočim je ruska armada baš sedaj najbolj navdušena za vojsko. Zaradi tega odločno odsvetuje, da bi se sklenil mir.

Linevič zbolel?

Angleški listi pa poročajo, da je stari general Linevič resno zbolel valed velike vročine. Nekateri angleški poročevalci hočejo celo vedeti, da je Lineviča zadela solnčarica.

Nemiri v Koreji.

Iz Šanghaja se poroča, da so med korejskim prebivalstvom izbruhnili resni nemiri proti japonski vlad.

Ali so Japonci res vneti za mir?

Iz ruskega vojnega taborišča se poroča, da Japonci pri vsaki priliki navidezno demonstrirajo za mir. Ako Rusi nalete kje na osamljen japonski oddelke, takoj pomeče orožje od sebe ter začne navdušeno klicati: »mir, bratstvo!« Na drugi strani pa prešijo na vseh koncih in krajih iz zasede na nasprotnika, da ga obkolijo in uničijo. Posebno dobro so izurili Čunguze za napade na posamezne Ruse. Sploh mirovna pogajanja prav nič ne vplivajo na razmerje med bojujočima se strankama. — Dne 7. t. m. so Japonci blizu Taula iz zasede napadli ruski oddelke, ga obkolili ter začeli nanj streljati od vseh strani. Vendar so Rusi prodrli skozi japonske vrste ter odnesli seboj tudi dva ranjenca, težko ranjena so morali prepustiti usodi.

Mirovna pogajanja.

Francoski listi poročajo iz Portsmoutha, da sta se Komura in Vite zedinila glede vseh formalnih mirovnih vprašanj. Komura je Vitejeve predelane predloge sprejel. Japonci so začeli mešetariti in so pripravljali popuščati. Vite jim bo baje predlagal, da Rusija zamenja otok Sahalin za del Mandžurije, ki leži med Amurjem in Sibirijo; za vojno odškodnino pa baje ponudi Japoncem pobiranje neke kombinirane carine.

V sobotni in ponedeljkovi seji mirovne konference se je razpravljalo o Koreji in Mandžuriji, v večerajšnji seji pa o polotoku Liaotungu.

Uspeh dosedanje konference.

Vsebinska dosedaj sprejetih treh točk mirovnih pogojev je sledeča: Rusija prizna Japonski prevladujoči vpliv in posebno stališče glede Koreje. Japonska se zaveže, da priznava v Koreji suvereniteto vladajoče dinastije, a ima pravico, da pri civilni upravi svetuje, podpira in izpopolnjuje. Rusija in Japonska priznata medsebojno obveznost, Mandžurijo izprazniti, spoštovati teritorialno nedotakljivost Kitajske ter varovati v tej pokrajini enakopravno glede trgovine in industrije vsem narodom. Nadalje se Ruska in Japonska zavežeta, odstopiti kitajsko vzhodno železnico južno Harbina Kitajski. Stroške za mostove in poprave povrne Kitajske Japonski.

Obisk angleškega kralja v Išu.

Dunaj 15. avgusta. Nemški listi razpravljajo na široko dogodek, da se je angleški kralj vozil skoni Nemčiji, a ni obiskal cesarja Viljema, da bi njegov sorodnik in se je iz oficijoznih nemških virov prvotno raznesla vest, da pride kralj Edvard le k nemškemu cesarju na obisk. V Nemčiji so zaradi tega nepričakovana nega prevrata hudo poparjeni, ker mora uvideti vsak politični otrok, da je razmerje med Anglijo in Nemčijo napeto.

Išl 15. avgusta. Cesar Frano Jožef se je ob 3. uri popoldne pe

ljal kralju Edvardu naproti do Gmundna. Sprejem je bil presrčen. Zvečer sta se vladarja celo urosama razgovarjala. Kralj Edvard se odpelje jutri v Marijine vari.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta 15. avgusta. V ministarskem svetu je minister Lanyi predlagal, naj se odstavi iz službe vse uradnike, ki se niso pokorili vladni naredbi glede pobiranja davkov in vojaških naborov. Dasi so nekateri ministri opozarjali na usodne posledice take odredbe, vendar je končno ministarski svet sklenil, da prične že prihodnje dni s odpuščanjem renitentnih uradnikov.

Isvršilni odbor združene opozicije je sklenil v svoji zadnji seji, da obtoži Fejervaryjevo ministarstvo.

Socijalni demokratje so imeli po celi deželi shode, na katerih so sklenili, da dne 17. septembra s splošnim štrajkom in s velikimi demonstracijami prisilijo parlament, da začne takoj razpravljati o zakonskem naštretu glede splošne volilne pravice.

Dogodki na Balkanu.

Belgrad 15. avgusta. Razmerje Rumunije in Bolgarije napram Grški je šimdalje bolj napeto. Baje se med Rumunijo in Bolgarijo dožene kmalu formalno sporazumljenje glede Macedonije. Sporazumljenje bo naperjeno pred vsem proti Grški in njeni propagandi v Macedoniji.

Solun 14. avgusta. General-reformator Hilmi paša je opozoril valija, da so se v vilajetu začele ustanjavljati tudi turške čete, in da napada pri Vodeni na grške trgovce niso izvršile bolgarske, temuč turške čete.

Položaj v Rusiji.

Petrograd, 15. avgusta. Ustavni manifest se razglasi dne 22. t. m., namreč na dan obletnice carevičevega krsta. Manifest je uredil izključno le Pobjedonoscev, in sicer nasproti nasvetom poglavarjev reakcijske stranke.

Berlin, 15. avgusta. »Berl. Tagbl.« poroča, da izide kmalu carski manifest, v katerem car naznani, da se odpove prestolu v prilogi svojemu mladoletnemu sinu. Do njegove polnoletnosti bodo vladali Rusijo trije člani vladarske rodbine, med njimi veliki knez Konstantin Konstantinovič. Ločitev Norveške od Švedske.

London, 15. avgusta. V Norveški se je večeraj izvršilo glasovanje, kakršnega ne pozna zgodovina. Ljudstvu se je namreč prepustilo, naj se izreče, ali še hoče ostati v državni zvezi s Švedsko ali ne. Do danes opoldne se je zvedelo, da je 365.997 oseb glasovalo za ločitev in le 182 glasov je bilo oddanih za zvezo s Švedsko. Iz 12 volilnih okrajev še izid glasovanja ni znan. — Na dan 21. t. m. je sklican norveški parlament, ki odloči, ali naj postane Norveška monarhija ali republika.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. avgusta,

— **Osebnosti.** Za sodne tajnike so imenovani: Okrajni sodnik Avgust Modrinjak v Žužemberku za Maribor, sodni pristav Alojzij Žebre v Radovljici za Ljubljano in dr. Anton Skumovič, sodni pristav področja graškega višjega sodišča, za višje dež. sodišče v Gradcu. Okrajna sodnika sta postala sodna pristava Fran Regally v Kamniku za Metliko in dr. Jakob Doljan v Črnomlju za Žužemberk. Sodna pristava dr. Miroslav Bračič v Ptuj in dr. Adolf Lednig v Gradcu postaneta sodna tajnika v Celju, oziroma pri dež. sodišču v Gradcu. Sodni pristav dr. Anton Kremžar v Ljubljani postane substitut državnega pravdnika v Ljubljani, ravno tako sodni pristav dr. Teobald König v Gradcu za Celovec.

— **Premeščenja oziroma imenovanja pri o. kr. finančni straži na Kranjskem.** Premeščenja so sledeči gg. oddelkov vodje o. kr. finančne straže: C. kr. fin. straže nadpreglednika gg. Lovrence Poljane iz Kranja v Ljubljano in Henrik Kettner iz Cerknice v Kranj; o. kr. fin. straže tit. preglednik g. Anton Amon iz Postojne v Krško; o. kr. fin. straže nadpaznika gg. Rudolf Hamerlitz iz Krškega v Logatec in Franc Kogej iz Logatec v Postojno. C. kr. fin. nadpaznik g. Ivan Florijančič v Kranju je imenovan oddelkovodjem v Cerknici. C. kr. fin. straže paznik gosp. Milko Jesih je premeščen iz Ljubljane v Kranj.

— **Iz advokatske zbornice.** Gosp. Ivan Benkovič je vpisan kot odvetnik v listo odvetnikov za Štajersko s sedežem v Brežicah. Z g. dr. Benkovičem dobe Brežice značajnega narodnjaka, ki bo slovenski stvari gotovo mnogo koristil.

— **Ujeli so nas!** Vsa naša velika previdnost nam ni nič pomagala. Postopali smo tako navihano, kakor bi bili sami diplomirani jezuiti, a naposled smo se vendar izdali. Ušlo nam je strašno priznanje da „Proč od Rima bodi odalej naše geslo.“ Sam vrag nas je zmotil, da smo si dali pogledati v karte. Vse je bilo že pripravljeno, da bi bilo 350.000 slovenskih liberalcev in liberalk kar na en dan šlo „proč od Rima,“ — pa ravno v tem trenutku smo se izdali. In zdaj nas ima „Slovenec.“ Sicer še nismo izstopili, ali vendar nas že zdaj imenuje odpadnike, menda zato, da bi se pravočasno navadili na to imenovanje. Res, žal nam je, da je tako prišlo. Ker nas je „Slovenec“ to pot ujel, bomo še nekaj časa počakali z odpadom in tačas še kaj zanimivega in podučnega zapisali o Rimu in o njegovih tako simpatičnih agentih.

— **Sokol je kriv.** Jeseniški fajmošter Zarkovec ali pa njega kaplan Zabret sta kot zvesta služabnika nemške prohodrimovske stranke zllila na Sokola cele golide farovski gnojnice. Med drugim sta v „Slov.“ tudi povedala, da jeseniški fantje ne hodijo več k spovedi in k pridigam itd. Vprašamo pa samo: Kako moreta misliti, da bo izobražen in značajeen mož hodil poslušat Zabukovca ali Zabreta ali se celo k njima spovedovat. Ako hoče kak duhovnik, da naj ga ljudje poslušajo in hodijo k njemu na spoved, mora biti vreden, da ga ljudje spoštujejo in mu zaupajo. O jeseniških božjih namestnikih pa kaj takega pri najboljši volji ni mogoče reči. Dokler bodo taki, kakor so sedaj, se pač ne izplača nikomur, da bi jih hodil poslušat.

— **Lepo priznanje.** Na Jesenicah je dr. Murnik rekel, da se Sokoli odvrtaajo od »teme, od črne noči nevednosti in blodenj.« »Slovenec« pravi, da je tema in črna noč nevednosti in blodenj katoliška vera. To je prav lepo priznanje, ki si je bomo dobro zapomnili. Proč od nevednosti in blodenj je torej toliko kakor proč od Rima.

— **Uršulinska generalika** je postala, kakor poroča škofov list, loška uršulinka Angela Lorenzutti. Odprl se je torej pri uršulinkah lep avancement Bog ve, če bo tudi uršulinski koprol Jane v Škofji Loki kaj avansiral?

— **Kdor zaničuje se sam.** Iz Postojne se nam piše: Ravnomar pridem iz naše svetovnoznane jame. Pravijo, da je slovenska. Res je. A glej: Služabniki nosijo čepice s napisom: »Grotte« in vstopnice so se dobivale na mestu, nad katerim je bil napis: »Grottenintrittskarten« Zdaj sedim v hotelu »Zur ungari-schen Krone« in — premišlujem: Kdaj se bode nam Slovenec — pamet sjasnila? Mi zahtevamo od vlade in naših nasprotnikov spoštovanje svoje narodnosti, a sami jo zaničujemo in dajemo nemščini prednost. Valed tega smo podlaga tujčevi peti.

— **Zopet konsum na smrtni postelji.** Iz Sentjurja ob juž. žel. se nam piše, da je tamkajšnji konsum smrtonavno obohel in da je

v najkrajšem času pričakovati, da bo njegov tačasni predsednik mežnar Grzina prevaranim kmetom naznanil njega izdih. Vse na svetu je minljivo. Nič ni trajnega, četudi ima duhovnike za ustvaritelje. Da bi uničili sovražne jim trške trgovce, a ne da bi pomagali kmetom na noge, so ustanovili pred par leti tukajšnji duhovniki nepotrební konsum. Po jezuitsko se smehljajoči fajmošter in takratni njegov kaplanček, kodroglavi Potokar sta hodila od hiše do hiše in lovila med nevednimi kmeti člane, obetajoč jim zlate gradove. Naš kmet je neumen in stori vsako neumnost, zlasti če mu jo priporoča duhovščina. Pristopilo je mnogo kmetov, barantija se je na videz razvijala dobro, jedlo in popivalo se je v konsumu do nezavesti. Duhovskim zapeljivcem je njih črno srce poskakovalo peklenske zlobnosti. Na račune in končni uspeh ni seveda nihče mislil, za to ni bilo časa, tega ni sploh nihče razumel. Da je bil konsum popoln, pripojili so mu še vino, točo, v katerem se je v kratkem času razvila prej med nami neznaná požrtija. Kot dež pijani so se valjali okoli konsuma in po cestah kmetje in delavci, moški in ženske, člani in nečlani. Med farovžem in šolo se nahajajoči konsum je bil zadregarjem pravi Kanaan. Popivalo se je za denar, popivalo se je zastoj. Goljufalo se je člane in goljufalo se je financo. Pa vsake reči je enkrat konec. Na vrata našega konsuma so jeli trkati upniki. Mnogo jih je in veliko hočejo imeti. Konsumarji bi radi plačali, toda predalčki so prazni in kredita ni več. Obrčajo se do župnika, toda ta politični lisjak noče ničesar slišati, še manj pa dati, seveda on, ki pozna le grablje ne pa vil. Iz nekdanj ponosnega konsuma je postala klavna zadrega. Vsak je že previdel, da mu konsum ni prinesel pričakovanega in obetanega blagoslova. Rad bi mu pokazal hrbet, ko bi šlo. Tisti, ki so prej veselja in alkohola pijani vriskali, danes s straham pričakujejo poloma in preklinjajo zapeljive farje prav po furmansko. Da revežu še bolj ne zagrenimo bridkega pogina, končamo. Ko zapoje Gerzinov mrtvaški zvonec — kar se baje v kratkem zgodi — in ko se bo začelo državno pravdníštvo baviti z vzroki pogina, oglasimo se zopet. Tako delajo naši duhovniki za gospodarski napredek slov. ljudstva. Ali ni res, veleč. g. Mikuš?!

— **Umetniško potovanje.** Operna pevka gospa Skalova, operni pevec g. Orželski in klavirska virtuoska gđ. Provanznikova prirede od 6. do 23. septembra potovanje poslovenskem jugu in sicer po Primorju, Dalmaciji, Hercegovini in Bosni ter bodo ondu koncertovali v različnih mestih in končno tudi v Zagrebu.

— **Zabavni klub v Radovljici** priredi v proslavo cesarjeve 75letnice dne 18. t. m. koncert na vrtu g. Vinka Hadovernika v Radovljici, pri katerem bodo svirala slavna blejska zdraviliška godba. Začetek ob polu 9. uri zvečer.

— **Iz Ilirske Bistrice** se nam poroča: Kogar je privedla pot v krasno bistrsko dolino, si je gotovo želel ogledati prikupljivo Bistrico in njene naravne lepote, na katero smo Bistričanje z vso pravico ponosni. V romantično-divji »Suški rebrici« te očarajo razni vodopadi, v senčnatem »Kozleku« odpočijš se v prijetnem hladu. Tujca zanima seveda najbolj glavni izvir bistrške vode. Pred desetimi leti si je še vsakdo lahko ogledal ta izvir, ker je bil občinska last. Deset let je pa ta prostor nepristopen kraj in last gosp. Josipa Domladiša sen., ki je zaprl pot do izvira Bistrice. Mnogo odlične gospode si je želelo ogledati ta izvir, a vse zastoj. Pred nekaj dnevi se je mudil pri nas g. Hočevan, finančni ravnatelj iz Grada in njegov g. brat, višji poštni uradnik iz Trata. Nihče izmed njiju ni prišel do izvira. Čudimo se, da se občina proti temu ne gane! Pot do izvira je bila od pamtiveka prosta vsakomur in dolžnost občine je, da poskrbi, da se odpre iznova. Sedanji g. lastnik, ki naj teh besedi ne tolmači prehudo, bi gotovo lahko našel ugoden prostor pod starim bistrškim gradom, kjer bi se dala napraviti udobna stezica do izvira. To malenkost mu njegove gmotne razmere gotovo dopuščajo! Drugod se povzame gleda, da se čimveč tujcem privlači, temu bi jih pa pri nas po nepotrebnem odganjali?

— **Hud človek** je gajšec Matjaž Polanski z Ruskega. Ko 2. avg.

LXXII. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos . . . K 54197.33

Hrovin Katinka, županja iz Vipave zbirke	75—
Kinar Fr. v Ljubljani	3—
Trnkoczy Marica pl., zgubljen stava	10—
Rasovi gostje in matičari	1080
Kmetova hči nabrala ob godovanju A. Goloba	22—
Korina Jos. iz Bremana nabral v československem spolku "Husitie"	10 45
Kobentar Fran, župan v St. Jakobu v Rožu	20—
Watzak Elca nabrala v Smartnem pri Litiji	11 14
Binter Radojca iz Starega trga pri Ložu nabral	7 50
Ljubljanski gasilci	4—
Rohrmanova Režika, izgubljena slava	10—
Göttejšnik iz Ljubljane	4 90
Kušar Iv., župan v Notranjih Goricah	10—
Kvartet "pod lipo"	4—
Omitze na vrtu goske pivarne Sešek Aleks. iz Savaškega mostu	5 30
Kette Al. v Podgorju v Rožu	10—
Medić Pavla nabrala in sicer so darovali: Medić P. in Jos. Finžgar po 10 K; Rozman M. 7 K; neimenovana 5 K; neimenovana 4 K; Plapper Fani 3 K; Peterca A. Murnik F., Pristav J., Grassi Er. Neimenovani po 2 K; Arh. J. Jurgele T.; Križnik Fr. po 1 K; skupaj . . .	52—
Macak Jan in Jurko	10—
Arrigler Roza, Dekleva Jelica in Jager Matilda nabrale	50—
Novomeški petošolci	24—
Koprivšek Lina v Mariboru	22 30
Dijaki VII. a razreda na I. drž. gimnaziji v Ljubljani	22—
Levstek Milan iz Ljubljane	10—
Skupaj . . . K 54555 52	

Dr. Josip Stare,
blagajnik.

Borzna poročila.

Kreditna banka" v Ljubljani.
Uradni kurzi dan. borze 16. avgusta 1905.

Saloobsebn. papirji.	Denar	Blago
4. majeva renta . . .	100-55	100-75
4. srebrna renta . . .	101-15	101-35
4. avst. kronska renta . . .	100-60	100-80
4. zlat . . .	119-50	119-70
4. ogrska kronska . . .	96-75	96-95
4. zlat . . .	115-75	115-95
4. posojilo dežele Kranjske . . .	99-50	101—
4. posojilo mesta Spilet . . .	100-60	101-60
4. Zadar . . .	100—	100—
4. bos. here. žel. pos. 1902 . . .	101-25	102-25
4. češka. dež. banka k. o. . .	100-15	100-85
4. žel. . .	100-25	100-85
4. zst. pisma gal. d. hip. b. . .	100-95	101-95
4. pest. kom. k. o. s. . .	106-35	107-30
4. zst. pisma Inerstat hr. . .	100-50	101-50
4. ogrske cen. . .	100—	100-90
4. dež. hr. . .	100-10	101—
4. z. pis. ogr. hip. ban. . .	100-10	101—
4. obl. ogr. lokalnih železnice d. dr. . .	100—	101—
4. obl. češke ind. banke . . .	100-75	101-75
4. prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	99-90	100—
4. prior. dol. žel. . .	99-50	100—
4. juž. žel. kup. 1/1 . . .	318-25	320-25
4. avst. pos. za žel. p. o. . .	101-05	102—

Srečke.

Srečke od 1. 1860 . . .	191—	193—
1864 . . .	293—	295—
1864 . . .	165-90	167-90
zem. kred. I. emisije . . .	301-50	310—
II. . .	302—	311—
ogr. hip. banke . . .	267—	273-30
arbske a fra. 100— . . .	102—	107-90
turške . . .	141—	142—
Srečke . . .	26—	27-50
Kreditne . . .	475—	482-50
inomeške . . .	78—	83—
Krakoveke . . .	88-25	94-25
Ljubljanske . . .	65-50	69-50
Avst. rud. križa . . .	54-25	55-75
Ogr. . .	34-75	35-75
Budimpešt . . .	62—	66—
Sababurske . . .	74—	78—
Dunajske kom. . .	535—	542-50

Dejalnice.

Žitne železnice . . .	87-90	88-90
Državne železnice . . .	673-25	674-25
Avst.-ogrsk. bančne delnice . . .	1632—	1641—
Avst. kreditne banke . . .	666-75	667-75
Ogrske . . .	781-50	782-50
Živnostenske . . .	246-50	247—
Premogokop v Mostu (Brüx) . . .	664—	666-50
Alpske montan . . .	533—	534—
Praške žel. ind. dr. . .	2734—	2744—
Rima-Murányi . . .	547-75	548-75
Trbovske prem. družbe . . .	285—	288—
Avst. orožne tovr. družbe . . .	554—	558—
Češke sladkorne družbe . . .	160—	163—

Valute.

C. kr. cekin . . .	11-34	11-39
20 franki . . .	19-10	19-14
20 marke . . .	23-45	23-53
Saverelgna . . .	23-93	24-01
Marke . . .	117-22	117-42
Laški bankovei . . .	95-40	95-60
Rubliji . . .	253—	253-75
Delarji . . .	4-84	5—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 16. avgusta 1905.

Tornim.

Pšenica za oktober . . .	za 100 kg. K 15-96
Pšenica . . . april 1906 . . .	100 . . . 16-50
Ri . . . oktober . . .	100 . . . 13—
Koraza . . . maj 1906 . . .	100 . . . 13-26
Oves . . . oktober . . .	100 . . . 12-26

Efektiv.
5—10 vin. ceneje.

Meteorologično poročilo.
Vitina sad morjem 506-3. Srednji srečni tlak 758-0 mm.

Augst.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
14. 9. sv.	740 9	161	sr. jvzh.	jasno	
15. 7. zj.	740 5	107	sl. jvzhod	jasno	
2. 2. pup.	739 1	231	sr. jug	jasno	
9. sv.	739 5	168	brezvetr.	jasno	
16. 7. zj.	738 9	122	sl. vzhod	jasno	
2. 2. pup.	737 1	253	sl. jug	jasno	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 16,3° in 16,9°, normale: 19,0° in 18,9°. Mokrina v 24 urah: 0,0 mm in 0,0 mm.

"Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani"

Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja vse vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000—.
Zaenajma in oklameje izdane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženišinske kavcije. Bankomati in inkasno mesto.

Rezervni zaklad K 200.000—.
Daje prodajne in vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam. Zavaruje ženitninske kavcije.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga. 8—94
Promet s čeki in nakaznicami.

VDOVA
želi dobiti mesto v kaki hiši kot hišnica
da bi imela prasto stanovanje.
Ponudbe se prosijo pod „št. 100“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. 2342

Knjigovodja
absolvent trg. šole na Dunaju, uren in zanesljiv delavec, 27 let star z lepimi spričevali, sedaj v večji pivovarni v službi, želi premeniti svoje mesto, eventualno menjati s kakšnim kolegom. Ponudbe se prosijo pod „priden delavec“ na upravnistvo tega lista 2576-2

Oto Ploj
c. kr. notar 2585-2
v Črnomlju
iše v notarskih opravilih izurjenega kandidata.
Plača po dogovoru.

Vinske sode
od 620 do 650 litrov vsebine proda po nizki ceni 2581-1
Fran Caselo
Vegeve ulice št. 10.

Ženitev.
Udovec, 40 let star, lepe postave, 22 let službe v državni službi, 40.000 kron premoženja, želi takoj poročiti 24 do 36 let staro olikano gosposodično ali vdovo brez otrok, slovenskega in nemškega jezika zmožna, ki zna gospodinjiti in ima primerno premoženje.
Her sem v teh krajih nepoznan in se želim po osmih letih preseliti na Kranjsko ali Primorsko, sem primoran tem potom iskati družice.
Sprejemajo se le resne ponudbe s sliko (slika se vrne) pod šifro „H. k. ernst“ postlagernd Admont Obersteiermark. 2582-1

Otvoritev gostilne.
Uspešno se čislavemu občinstvu vladno naznanjati, da sva prevzela
gostilno „pod šišenskim gričem“
poprej „pri Anžoku“ v Spod. Šiški na Vodnikovi cesti 9.
Na razpolago imava zračne gostilniške prostore, obsežen salon, pripraven za veselice in društvene prireditve, posebno sobo in lep senčnat vrt.
Potrudila se bova cenj. p. n. gostom postreči s pristno vinsko kapljico in Koslerjevim marčnim pivom ter z okusnimi gorkimi in miznimi jedili.
Za obilni obisk se priporočata
Vincenc in Ana Pokorn
gostilničarja.
2552-2

Ces. ki. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. junija 1905. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Anzei; Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m zjutraj obojni vlak v Trbiž ob 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijane are, He. Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m popoldne obojni vlak v Podnart-Kropo, samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 3. uri 58 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago. Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.). Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebn. vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj obojni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.). Inomost, Franzensfeste, Solnograd Linc, Steyr, Anzei, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak s Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Heb, Marijane vare, Prago (Praga Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Corih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gasteln, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 29 m popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer obojni vlak s Dunaja, Lipskega Prage, Franzensfeste, Karlovih varov Heba, Mar. varov, Plzna Budejovice Lince, Ljubna, Beljaka Celovca, Pontabla, čez Selthal od Inomosta in Solnograda. — Ob 9. uri 5 m zvečer iz Lesec Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10. uri 40 m zvečer obojni vlak iz Trbiža ob 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebn. vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj obojni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6 uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči sam ob edeljah n praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 2079

Zavarovalnica za zavarovanje proti ognju išče spretno
potovalce
za Kranjsko, Štajersko in Koroško pod zelo ugodnimi pogoji.
Reflektanti naj oddajo svoje ponudbe pri administraciji „Sl. Naroda“ pod „št. 2578“. 2578-1

Skandinavski CIRKUS
K. Lipót
Ljubljana, Laternanov drevored
Danes, v sredo, 16. avgusta ob 8. zvečer
gala-premiera.
V četrtek, 17. avgusta in vsak dan ob 8. zvečer 2585
velika briljantna predstava.
Vsaka predstava z bogatim spremljenim orjaškim programom.
Cene prostorom: Sedež v loži 3 K, zaklopni sedež 2 K, I. prostor 1 K 50 vin., II. prostor 1 K, galerija 50 vin.

Dve gostilniški koncesiji
se oddasti v najem.
Kje — se izve v pisarni na vrtu hotela „Ilirije“. 2546-3

Stara živahna trgovina
z mešanim blagom, v zvezi z gostilno, se odda z zalogo, celo hišo, vrtom, skladišči itd. za dobo od 5 do 10 let v najem.
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 2013-16

Dr. Iv. Geiger
odpotuje
do dne 21. avgusta t. l.

Več vajencev
se išče za ključavničarski in mizarški obrt, kakor tudi za tovarno klavirjev. 2134-5
Več pove reklamno podjetje W. K. NUČIČ, Ljubljana, Selenburgove ulice št. 6, od 6.—7. ure zvečer.

VABILO
k
ustanovnemu občnemu zboru
Pomočniškega zbora gremija trgovcev v Ljubljani
ki se bo vršil
dne 17. septembra 1905. l. ob deveti uri dopoldne
v veliki dvorani „Mestnega doma“.

DNEVNI RED:
I. Volitve. II. Raznoterosti.
Volilski imenik leži razgrnjen v gremijalni pisarni.
Načelnik: J. Knez.

Razpis.
Pri Mestni hranilnici ljubljanski je oddati
služba hišnika zajedno kurjača
kateremu se določa plača letnih 700 K, in ki bo imel prasto stanovanje, kurjavo in luč.
Prosilci za to službo naj pošljejo svoje z dokazili o domovinstvu, starosti, neomadeževanem življenju, krepkem zdravju, znanju slovenskega jezika v govoru in pisavi in o dosedanjem službovanju opremljene, lastnoročno pisane prošnje, podpisane ravnateljstvu
do dne 30. avgusta t. l.
Pri podelitvi službe se bo v prvi vrsti oziralo na one prosilce, ki so vsaj nekoliko izurjeni v mizarstvu ali v ključarstvu ali sploh v mehaniki, in ki znajo opravljati centralno kurjavo.
V Ljubljani, dne 14. avgusta 1905. 2584 1
Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Anton Sarc
v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 8
Zaloga ces. kr. tvornice
za plateno, namizno in damastno blago
Norbert Langer & sinovi
na Moravskem
platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prtli, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robot, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd.
Švicarske vezenine.

Specialna trgovina za opreme nevest.
Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje.
Opreme za neveste od K 350— naprej.
Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled.
Z odličnim spoštovanjem
Anton Sarc
Sv. Petra cesta št. 8
v Ljubljani. 2215-6

Zaloga koles in motorjev
486 37
iz znane tovarne J. Puch v Gradcu.
Z dveletnim jamstvom.
FRANC ČUDEN
urar in trgovec v Ljubljani
Prešernove ulice, nasproti franč. samostana
Filiarka: Mestni trg, nasproti rotovža.
Drugi vrst kolesa od K 120— dalje.
Z enoletnim jamstvom.
Velika zaloga šivalnih strojev.
Glasbeniki zastoj in poštnine prosto.

Mirna, solidna mladenka išče
sostanovalke*
v prijazni sobi. Dobra in cena hrana.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 2557-3

Sobe
za poletno stanovanje na dan
ali za vso sezono so še oddati na Selu,
pošta Žirovnica na Gorenjskem pri
Egidiju Jegliču. 2580-1

Le malo časa
se prodaja zaradi opustitve
trgovine 172-49
vse blago
pod tvorniško ceno
v modni trgovini
Rudolf Jesenko
Stari trg št. 13

Krasno izbero
konfekcije
za dame in deklice
kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i. t. d.
priporoča
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice št. 7.
Solidno blago. Nizke cene.

Učenec
iz boljše hiše, ki ima veselje do kup-
čije in je dovršil 3 gimn. razrede, kre-
pak, 14 let star, želi vstopiti v kako
večjo trgovino. — Poizve se v uprav.
„Slov. Naroda“. 2588

Lepostanovanje
z dvema velikima sobama na ulico in
kabinetom, predsobo, kuhinjo in drugimi
pritiklinami se takoj ali za november
odda v Knafljevih ulicah št. 4. 2583
Vprašati je v I. nadstr. na desno.

Stavbišče 2556-3
25 let davka prosto je napredaj na-
sproti kapelice v Krakovem. Na raz-
polago je tudi načrt. — Več pove
Albert Derganec, brivec
Franc Jožefova cesta.

Kupim zanesljivega čilega
konja-ponija
13-14 ped visokega in za takega konja pri-
pravno močnega, oziroma kolesarja v do-
brem stanju. — Ponudbe z natančnim popisom
in zadnjo ceno je poslati na uprav. „Slov.
Naroda“. 2549-3

Krasno stanovanje
obstoječe iz 5 sob, predsobe, kopalnice
in pritiklin ter s porabo vrta, se odda
takoj ali za november termin na
Bleiweisovi cesti št. 1a, III. nad.
Nadalje se odda za november termin

stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kabineta, predsobe,
kuhinje in pritiklin ter s porabo vrta,
v I. nadstropju hiše na **Bleiweisovi**
cesti št. 1. 2421-5
Več se izve pri hišniku istotam ali
pa v prodajalni **Alojzija Korsika**
v Selenburgovih ulicah št. 6.

Odda se prijazno
meblovana soba
v Gorupovi hiši v Ljubljani.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 2586-1

Klavir
se po nizki ceni takoj proda.
Natančneje se izve v Slomškovih
ulicah št. 6, I. nadstr. 2587

Dijak
iz dobre hiše se sprejme za prihodnje
šolsko leto v dobro oskrbo in vestno
nadzorstvo. Lepo zračno stanovanje s
kopalno sobo. Klavir in inštruktor na
razpolago.
Vpraša se pod „Dijak 18“, pošto
ležeče v Ljubljani ali pa pri upravništvu
„Slov. Naroda“. 2394-6

Slovenske
muzikalije
ravnikar izšle!
Govekar Fr.: Rokovnjači,
uglasbil **Viktor Parma**, kom-
pletno **K 10-70**.

Posamezno:
1. Overture za klavir . . . K 250
2. Kuplet za moški glas s
klavirjem . . . „ 1-
3. Zora vstaja, za sopran s
klavirjem . . . „ 1-
4. Cvetičih dekle prša bela,
samospjev (sopran), z me-
šanin zborom ob spre-
mljevanju klavirja . . . „ 2-
5. Mladi vojaki, koračnica za
klavir in petje . . . „ 120
6. a) Oj zlata vinska kaplja
ti, samospjev z moškim
zborom. . . „ 3-
b) Povsod me poznajo, sa-
mospjev iz „Zdravice“ . . . „ 3-
Govekar Fr.: Legijonarji,
uglasbil **Viktor Parma**, kom-
pletno **K 11-20**.

Posamezno:
1. Zapej mi, ptičica, glasno, pesem
za sopran s klavirjem . . . K 120
2. V petju oglasimo, moški
zbor s klavirjem . . . „ 180
3. Kuplet za moški glas s
klavirjem . . . „ 1-
4. Romanca, samospjev (tenor)
z moškim zborom ob
spremljevanju klavirja . . . „ 180
5. Prička, pesem za sopran
s klavirjem . . . „ 120
6. Skoz vas, koračnica. Po
besedah J. Stritarja. Za
klavir (s petjem ad libitum) . . . „ 120
7. Sezidal sem si vinski hram,
samospjev z moškim zbor-
om. Za petje in klavir
iz „Zdravice“ . . . „ 3-
Dolje: 3268-41
Viktor Parma: Mladi vojaki, korač-
nica s petjem ad libitum. Že 3. iz-
daja . . . K 120
Viktor Parma: Mladi vojaki,
za citre . . . „ 1-
Viktor Parma: Slovenske
cvetke, potpourri po slo-
vanskih napevih . . . „ 250
Viktor Parma: Triglavske
rože, valček po slovanskih
napevih . . . „ 250
Viktor Parma: Zdravice, za
petje in klavir . . . „ 3-
Žirovnik Janko: Narodne pesmi
z napevi, I. zvezek K 120 po
pošti K 130.
Žirovnik Janko: Narodne pesmi
z napevi, II. zvezek K 1-1, po
pošti K 110.

Največja zaloga muzikalij v Ljubljani.
Katalogi gratis in franko.
Izposojevalnica muzikalij obsega
10.000 števil.
Mesečni abonement s premijami.
Razpošilja tudi na zunan
Oton Fischer
trgovina z muzikalijami v Ljubljani.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE
DR. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLJNATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DR. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
(PUŠKA 20 VIN.) MEČILA,

APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA
ŽGALNO SLIKANJE
VELIKO IZBIRO
LESENIH IZDELKOV
ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE IMATA

BRATA EBERL
TOVARNA OLJNATIH BARV, LAKOV IN FIRNEŽEV
MIKLOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA.

TUZEJSKI IN INOZEJSKI LAKI.

ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

Važno za vsako gospodinjstvo!
Če hočete žgano kavo z velearomatiškim okusom, močjo in
izdatnostjo, kupujte samo žgane kave
Prve ljubljanske
velike pražarne za kavo
KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti
nasproti kavarni „Evropa“
ki spajajo vse te vrline 1583-27

HLODI
Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti
gotovini sledeče hlode na **kubični čevlji** franko državni kolodvor Ljubljana:
Smrekove, jelkove in borove od 24 cm. debelosti naprej in vrsta I. II.
dolgoti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov K —54 —52
Bukove od 26 cm. debelosti naprej, dolgoti m 2-20 in m 4-40 „ —48 —44
Hrastove od 28 cm. debelosti naprej, dolgoti od 2 m naprej „ 1- —80
Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na 767-36
TOVARNO ZA LESNE IZDELKE
Cesta na Rudolfovo železnico 47. Pisarna Selenburgove ulice 6.

Prevzetje gostilne.
Slav. p. n. občinstvu in znancem vljudno naznanjava, da sva
prevzela dobro znano 2541-2
gostilno „pri Perlesu“
v Prešernovih ulicah
kjer bova postrezala cenj. gostom z izborni pijačo in
dobro kuhinjo.
Za mnogobrojen obisk se vljudno priporočata **J. in M. Košak**.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI 1433-16
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.
ZELODČNA
TINKTURA odvajalna
LEKARJA PICCOLI-JA
v LJUBLJANI
pospešuje prebavo in odprtje
teles. Cenik brezplačno.
I steklenica 20 vinarjev.
15 Naročila proti povzetju. 1521

Oblastveno dovoljena
razprodaja
popolne zaloge vina
v Sv. Petru — Orehovcu poleg
Križevcev na Hrvaškem.
Z dopisom št. 7579 od 29. junija 1906
mi je dovolila slav. okrajna oblast v Kri-
ževcih kot obrtna oblast I. instance zaradi
opustitve trgovine z vinom popolno raz-
prodajo vse zaloge vina. Vino je iz kalni-
škega in podkalniškega vinogorja in so v
zalogi različne vrste kakor: **mošavec**,
dileša, **rašina**, **kraljevina**, **graševina** itd.
Ker se zaradi te razprodaje nudi vsa-
komur prilika, da si cenó nabavi dobrega,
starega in novega vina in prosim vljudno
gg. reflektante, da se obrnejo pisмено na
mene ali se izvolijo osebno potruditi v
Sv. Peter — Orehovec. 2422-6
Z. velepospovnanjem
Katarina Fröhlich.

Ernest Hammerschmidt naslednik 3474-38
MADILE, WUTSCHER & Ko.
trgovina železnin in kovin
Valvazorjev trg št. 6 — Ljubljana — Prešernove ulice št. 50.
Velika zaloga kuhinjskega orodja in hišne oprave.

25 **Knjigoveznica**
FR. BRESKVAR
v Ljubljani
na ribjem trgu
(poleg Franciskanskega mostu)
priporoča cenj. p. n. občinstvu svoje
novo urejeno
tiskanje napisov za
trakove k vencem
napisov za društvene trakove,
za zastave itd. itd.
In vsa druga v to stroko spa-
dajoča dela.
Naročnikom zunaj Ljubljane raz-
pošiljam izgotovljena dela že s
prvim odhajajočim vlakom.

26 *** Reklamne table ***
za trgovce, rokodelce,
obrtnike itd.
v raznih barvah in velikostih.
Ker so tiskani napisi še enkrat
lepši, okusnejši in ličnejši, ka-
kor pa napisi iz nalepljenih
papirnatih črk in ker tudi niso
dražji, se nadejam od slav.
p. n. občinstva, zlasti pa od gg.
vrtnarjev in trgovcev, ki se
bavijo s prodajo travkov in ven-
cev, mnogo naročil, ki jih bom
vse izvršil v polno zadovoljnost
cenj. naročnikov.
Cene zmerne, postrežba
solidna in točna. 3